

dos ètims; i, a causa de la seva primerenca desaparició, no podem veure tan clar quin fou aquí el bàsic, potser (1) atesa la *S-* de la menció més antiga, i el pl. en *-As* de totes elles.

Tardanament, la gent curial volgué veure-hi el nom de la guspira tempestuosa 'centella' ll. *scintilla*, d'on les grafies molt tardanes en *Sci-* o *Sce-*, però això és una etimologia popular o curialesca: en el fons entenentament errònia.

El NP que fou el principal responsable de tots, especialment (B) i (D), fou ben usual en la nostra alta Edat Mitjana. Sovint, des de 879. *Sintilla clericus* firma un doc. de Cuixà-Eixalada, en aquest any (Abadal, *Eixalada*, p. 163) una dona X., «cum nepote suo *Sentelle*», en doc. ross. a 961 (*MarcaH.*, col. 877.10; i Abadal, *l. c.*, 189); «in ipso verdegario de *Sentille*» a. 982 (Abadal, *o. c.*, 210); «ego *Sintilles* et uxor mea Adalez donamus --- Sig. *Sintilles*» (doc. relatiu a Teulís i Calmelles) a. 991 (colle. Moreau XIV, 162); a un abat del monestir d'Arles, que duia aquest nom, es deu un doc. de 994 escrit «jubente domno *Sintillo* Abate» (*Marca H.*, 950, 2f); i veig encara altres *Sintillus* i *Sentellus* en un doc. d'Arles a. 1100, relatiu a Cornellà del Bèrcol. Certament no menys en altres comarques catalanes *Sentellus* a. 957 en un doc. llegit a Solsona relatiu a Pampe.

I així mateix en una forma fonètica més arcaica: *Senteldus monachus* en un doc. de Serrateix (*Mor.* XV, 53), datat de 993; i ja *Sentildus* a. 883, en un altre de la colle. Moreau, relatiu a Montescot (II, 211).

Aquesta és, en efecte, la forma etimològica d'aquest NP: compost de les fecundes arrels germ. *-HILD* i *SUINTH-*: 34 noms en Först. (del qual no sempre es distingeix *SINTH-*, amb 52 noms), de *-HILD* n'hi ha més de 300 (amb 9 fem.). D'aquell prové, com a diminutiu el nom *Suinöila* que fou el d'un rei dels visigots (a. 621-31). El compost que ens interessa està ja ben documentat en les fons germàniques: *Svinhildis* des del S. VIII, en el *Polyptichus Irminonis* (Först. 1384), reduït a *Sindbilt*, fem., des de 796 (Först. 1343), i a *Sunhildis* des del S. IX, en el mateix i en el Políptic de Reims (cap l'any 639).

L'assimilació de LD en LL és un fet freqüentíssim, com és ben sabut, en tota mena de textos d'aquesta època; molt més encara en els catalans que en els castellans, on l'estudia bé Mz.Pi. (*Orig.*). En la nostra toponímia sovint trobem després aquesta *-LL-* canviada en *l*, segons l'evolució general.

És, doncs, clar que en (B), *Camp-sentelles*, tenim aquest nom NP en genitiu germànic *CAMPUS S(U)INTILLIS*, i en forma anàloga en (D) i els altres; ² mentre que en (A) es partí del nom comú romànic de plantes i bardisses, i el NP només hi intervingué a posteriori, consolidant el nom i causant-hi la pron. culta *-el·as*, ⁵⁵ desmentida encara ara per l'ús popular.

Per al Centelles principal, de tota manera, és impossible pensar que vingui del NP germànic, no sols per això, sinó perquè també és amb *-i-* que figura en les

mencions més antigues: les 4 del S. XII, relatives a les parròquies, i les tres més antigues, dels barons (1159, 1171, 1177), i encara és això el que significa *Centiges* de 1315.

Per a aquest és forçós, doncs, partir de la base *SENTICLAS*, mot d'aspecte diminutiu, pertanyent a un derivat de *SENTIS* 'arç', o 'bardissa'. Forma part d'un grup lèxic llatí que ha deixat gran rastre en la nostra toponímia, i en altres països romànics. *SENTIX*, *-ICIS*, en St. Isidor, en Prudenci i en l'herbari d'Apuleu, 'bardissa', 'arç', i el deriv. colle. *SENTICETUM* 'brolla, bardissam' en Apuleu i ja en Plaute; *SENTICOSUS* 'embardissat' en Apuleu, Afrani etc., i d'ací ve el nostre *Sentigosa*; mentre que de *SENTICEM* han sortit el nom dels dos pobles *La Sentiu* del Princ.; i en la zona de substrat mossàrab, «cases de *Santiç*» a la Font de la Figuera (XXXII, 94.71) i pda. *El Santiu* a Bèlgida (XXXI, m. 133. 25). Es creu que *Sentis*, alt Pallars, vingui d'un **SENTICĒUM*, si bé encreuat amb *Sant Tirs*. D'un diminutiu *SENTICELLA* prové el roms. *simcèa* 'espina' (*REW* 3483).

SENTICLAS sembla un diminutiu, enterament paral·lel al romanès però format directament sobre el primitiu *SENTIS*. Si disposéssim de més estudis i nomenclàtors de les terres muntanyoses de les llengües germanes, crec que en trobaríem testimonis estrangers: per cert en tenim un en els Alps, i allà trobem *Santéglias* romanxe, nom d'unes prades muntanyenques, en el te. de Flem (Trin).³

També es podria pensar que més que d'un diminutiu del nom de planta es tracti d'un collectiu, tal com en el *senticelum* de Plaute, recordant-nos dels duplicats de *NLL* colle. i dim. que hem demostrat en massa: *Llorell/Lloret* (*LAURETUM*, *-TULUM*), *Espinalbell/Espinalbet*, *Pinell/Pinet*, *Pinedo*, *-eda* etc.; cas que es dona també en noms en *-a* o *-es* d'aire femení, pròpiament plurals neutres: *Canavelles* (Veg. supra) *CANNABETULA(S)*, *Olivella*, *Alella* *ILICITULA*. Llavors postularíem **SENTĒTULA*, format directament sobre el primitiu *SENTIS*, tal com *senticelum* de *sentix*: contret en *SENTECLA*, *-ĒCLAS*, igual s'adaptaria com a base fonètica de *Sentèyles*, *-èyes* i fóra més convincent per l'aplicació toponímica, 'lloc de bardissam', 'bosquet d'arços', que un diminutiu, per als paratges emboscats, que van des de la vila de Centelles, fins al Pla de la Garga i el Castell de Sant Martí. Anàlogament és probable que els noms explicats a l'art. *Cinccelles*, vinguin de *SENTICET(U)LAS*.

Deixem enlaira el detall *SENTICLAS* o *SENTET'LAS*, minúcia que importa poc per al conjunt d'aquesta qüestió etimològica. Que així ha quedat resolta.

Bé es pot dir que no se n'havia dit res. Només *Balari* (*Orig.* 118) relacionà breument el *campo Senteges* de 978, amb *Sentigosa* i el seu ètimon *SENTICOSUS*, però ho diu de (B), per al qual no val, i res no diu de (A); i no valdria una base com la que ell imagina, *senticas*, per a la ll ni per a l'accentuació. J. Segura (*Veü del Montserrat* 1892, 380 i certamen Girona 1892, p. 9) tingué l'encert de cridar l'atenció sobre el NP medieval *Sentelle*; però es burla massa de Pujades,